

imod et saadant Monopol. Senere har jeg været til Møde i min Valgkreds, der optraadte Venstres Kandidat, Redaktør Olesen, som ved den Lejlighed udtalte, at den Artikel i Bladet „Tiden“ af det ærede Medlem fra Ringkøbing maatte staa fuldstændig for dennes egen Regning. Venstre vilde aldeles ikke vedgaa noget i saa Henseende. Da jeg naturligt henviste til, at det ærede Medlem fra Ringkøbing er General — for at blive ved dette Udtryk — i sit Parti, medens Redaktør Olesen er Sergent i Partiet, og udtalte, at jeg derfor holdt mig til, at hvad det ærede Medlem fra Ringkøbing mente i saa Henseende, var der mere Hold i end det, Redaktør Olesen mente, affejede han det med at sige, at det kunde være, det ærede Medlem fra Ringkøbing havde tænkt sig, at man muligvis en Gang i Tiden kunde gaa den Vej, men det blev der slet ikke noget ud af, det vilde Venstre ikke gaa med til. Nu kunde det være interessant at høre, om det ærede Medlem fra Assens er af samme Opfattelse som det ærede Medlem fra Ringkøbing eller af samme Opfattelse som Redaktør Olesen. En lignende Interesse kunde der knytte sig til et Svar fra det ærede Medlem for Københavns 7de Valgkreds (Fraenkel). Der er som bekendt konservative Kandidater, der ikke stiller sig uvilligt overfor Spørgsmaalet om et Monopol, jeg ved ikke, hvorledes det ærede Medlem for Københavns 7de Valgkreds, eller hvorledes det konservative Folkeparti stiller sig, men det kunde være interessant at høre, hvad de mener i saa Henseende. Nu er Forholdet mellem de to Partier omtrent, som naar man spiller Sorteper, den ene søger, saa godt han kan, at faa den anden til at sidde tilbage med Sorteper overfor Vælgerne. Det er der aldeles ingen Mening i, man kan lige saa godt give ren Besked, saaledes som vi Socialdemokrater har gjort.

Jeg skal derefter gøre nogle faa Bemærkninger til det ærede Medlem for Københavns 7de Valgkreds, idet ogsaa jeg skal bestræbe mig for at fatte mig saa kort som muligt, for at Forhandlingerne kan føres til Ende i Dag. Det ærede Medlem dokumenterede allerførst Menneskeheden Fremskridt fra en halv Naturtilstand, og paa det Grundlag kom han til det Resultat, at det nuværende Samfundssystem har bragt Menneskeheden store Fordele. Deri har det ærede Medlem naturligvis Ret, og det er heller ikke blevet bestridt af mig, at den hele kapitalistiske Samfundsordning, hvad jeg for Resten ogsaa udtalte

i Gaar, har bidraget mægtigt til Fremskridtet og Udviklingen her i Verden, ikke mindst paa det tekniske Omraade, men ogsaa i al Almindelighed rent kulturelt. Det er der aldeles ingen, som vil underkende. Men ved Siden af disse Fordele, som det ærede Medlem alene opholder sig ved, er der ogsaa de store Skyggesider, som man aldrig kan komme bort fra. Ved Siden af al den Kultur, der før Krigen var ophobet i den gamle Verden, var der ogsaa en grænseløs Armød og Elendighed. Ved Siden af al den Lykke, man har skabt for Mennesker, var der ogsaa Mennesker, hvis Liv gled hen i uendelig Sorg, uendeligt Savn og uendelig Lidelse. Disse Ting hører nøje sammen, men det ærede Medlem maa ikke fremstille den glinsende Side af Medaillen i al sin Glimmer, uden at man ogsaa ser den anden Side, paa den anden Side er det, jeg nævned. Men hvad vejer nu tungest i det Spørgsmaal, vi taler om: Glimmeren paa den Side, det ærede Medlem for Københavns 7de Valgkreds fremholdt, eller al Elendigheden og Kummeren paa den anden Side? Det afhænger til Dels af, i hvor stor Udstrækning disse Fordele og Mangler er tildelte Menneskeheden. Der er Sandheden den, at de Fordele, som det ærede Medlem for Københavns 7de Valgkreds fremholdt, kun har været til Bedste for en ganske ringe Del af Menneskeheden, medens den store, store Masse er blevet ramt af alle Ulykkerne. Det er i Virkeligheden Sandheden om det nuværende Samfund. Nu er Spørgsmaalet, om man vil fortsætte ud i Fremtiden nøjagtig som hidtil og lade Forholdene udvikle sig, som de bedst kan. Det er i Virkeligheden det, man tilstræber, naar man afviser hele dette Spørgsmaal paa den Maade, som det ærede Medlem fra Assens og det ærede Medlem for Københavns 7de Valgkreds gjorde.

Jeg indrømmer, at det ærede Medlem for Københavns 7de Valgkreds i sin Begyndelse søgte at se alvorligt paa hele dette Spørgsmaal, og det har han ogsaa god Grund til, eftersom han tilhører et Parti, der i allerhøjeste Grad er interesseret i disse Erhvervsager. Til en Begyndelse tog han Spørgsmaalet op til en forholdsvis alvorlig Behandling, men til Slutning forfaldt det ærede Medlem til at barcellere over min Ringhed, Ubetydelighed og Uvidenhed om alle disse Ting. Jeg tilstaar selvfølgelig, at jeg ikke er værdig at løse det ærede Medlems Sko- baand med Hensyn til Nationaløkonomi. Det kunde aldrig falde mig ind at nære en saa gudsfor-gaaende Tanke. Det ærede